

ቋንቋ ኢደን ቋንቋ ሽወደንን እንዳቆያየርካ

ምዕባሌ ቋንቋን ፍልጠትን ንብዝሐ ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑን መንእሴያትን

VÄXELVIS PÅ MODERSMÅL OCH SVENSKA

tigrinsk version

MYNDIGHETEN FÖR
SKOLUTVECKLING

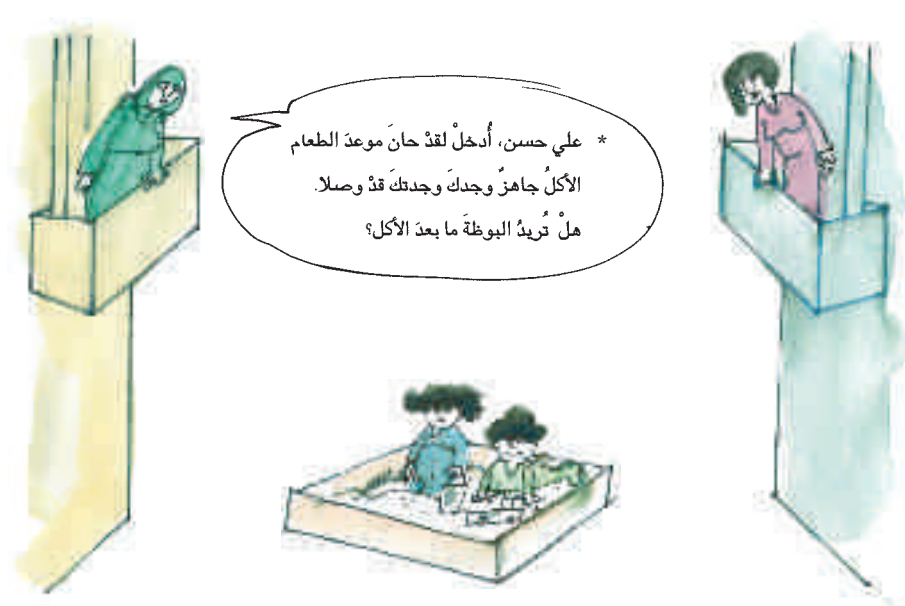
ቋንቋይ ይህብትም አለም።

ብቋንቋ አደኡ እትዛረቦ ቁልዓ፡ ብዙሕ ቃላት ይሰምዕ። ነቶም ዚበዝሉ ቃላት የለልዮምን እንታይ ማለት ምዃኖም ከአ ይፈልጥን። ዋላኳ እንተዘይረዳዮም፡ አቦሓጎኡን ዓባዩን አብ ገዛ ከምዘለዉ ይፈልጥ። ጀላቶ ኪውሃብ ስለ ዝኸነ ይሕጎስ። ብቋንቋ አደኡ፡ ትእዛዝ ከመይ ጌርካ ከም እትህብ፡ መግለጺ ብኸመይ ከም እትቐርብ፡ ሕቶ ከመይ ጌርካ ከም እትቐውም የጽንዕ።

ቁልዑ እንክለና ንስርዓታት ሰዋስው በዚ አገባብዚ ኢና እንምሃር። ቁልዓ፡ ይሰምዕ፡ ይደግም፡ ብእዮኑ

ድማ ናይ ባዕሉ ምሉኣት ሓሳባት ኪቐውምን ሓሳባቱን ድሌቱን ኪገልጽን ይኸእል።

እቲ ቁልዓ፡ ቃላት ሸወደን ምስ አጽንዕ፡ ነዚ ፍልጠትዚ፡ ናብ ቋንቋ ሸወደን ብምውህሃድ ኪትርጉሞ ይኸእል። ተመሳሳሊ ሰዋስዋዊ ስርርዕ ብቋንቋ ሸወደን ኪገብር ከአ የድልዮ።

* علي حسن، أدخل لقد حان موعد الطعام
الأكل جاهز وجدك وجدتك قد وصلا.
هل تريد البوظة ما بعد الأكل؟

* ዓሊ ሓሰን! ንዓ! ክንበልዕ ኢና ሕጂ! መግቢ ተቐረቡ ኢዩ፡ አቦሓጎይን ዓባዩይን ከአ መጺኦም ኣለዉ። ድሕሪ መግቢ ጀላቶ ትደሊዶ?

VÄXELVIS PÅ MODERSMÅL OCH SVENSKA
 Beställningsnummer Uo6:159
 ISBN 978-91-85589-18-0
 Liber Distribution, 162 89 Stockholm
 Telefon 08-690 95 76
 Fax 08-690 95 50

Text: Mai Beijer
 Grafisk formgivning: Typisk Form designbyrå
 Översättning och grafisk produktion: Ord & Stil AB
 Illustrationer: Burhan Misirli
 Tryck: Intellecta Tryckindustri, Solna 2006
 Myndigheten för skolutveckling 2006
 www.skolutveckling.se

ብዙሐት ቋንቋታት ከነጽንዕ ንክእል ኢና።

አብ: ሸወደን አብ መበል 20 ክፍለ ዘመን፡ ብዙሐት ቋንቋታት ኢና ንዛረብ። አብ ብዝሐ ቋንቋታት ዘሎዎን ስድራቤታት ዚግብዩ ቁልዑ እናበዝሑ ይኸዱ አለዉ። አብ ቅድመ ትምህርትን ቤት ትምህርትን ብዙሐ ቋንቋታት ዘሎዎም ቁልዑን ግብይትን ይራኸቡ። ቅድመ ትምህርትን ቤት ትምህርትን፡ ንብዝሐ ቋንቋነት ቁልዑን መንእሰያትን ዚህባኦ ቁላሕታ፡ አብ ምዕባለ መንነቶምን ፍልጠቶምን ወሳኒ ግደ አሎዎ።

ነቲ ሓደ ቋንቋ ከየጥፋእና፡ ካልእ ሓዲሽ ቋንቋ ክንምሃር ንክእል ኢና። ፍልጠት ቋንቋ ኣደ ናይቶም ብዝሐ ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ፡ ምስቲ ቋንቋ ብዙሃን ዝኸነሱ ሸወደን አብ ምግጫው ኪበጽሑ የብሉን። ብአንጻሩ - ቋንቋ ቋንቋ ኢዩ ዚወልድ! እቶም ብሓደ ቋንቋ ቃላት ዝረኽቡሎም ኣምራት፡ በቲ ሓዲሽ ቋንቋ እንታይ ከምዚብሃሉ ምስ ኣጽናዕና፡ ሸዑ ንሸዑ ናብቲ ሓዲሽ ቋንቋ ክንወስደም ንክእል። እቶም ዚውሃቡና መብርሀታት ብዘይንፈልጠም ቃላት ምስ ዚኸኑ፡ ሓዲሽ ፍልጠት ክንድልብ ንግደድ ኢና። ምስኡ ኣነጻጸርካ፡ ንሓደ ፍሉጥ ኣምር ጥራይ ምትርጓም

አዝዩ ይቐልል። እቶም ብዝሐ ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑን መንእሰያትን፡ ብሓገዝ ምቕይያር ዝተፈላለዩ ቋንቋታቶም፡ ፍልጠቶም ንኹማዕብሉ ዚረኽቡዎ ተኸእሎታት እንወስን ንሕና ግብይቲ - ወለዲ፡ መምህራን፡ ተመራመርቲ፡ ኣቕረብቲ ርእይቶታትን ወሰንትን ኢና።

ብቋንቋ ጌርና ባህልታትናን ገምጋማታቶምን ንገልጽ። ቋንቋ ርእሱ-አኸብሮት ይህበና። ቋንቋ ፍልጠት ይስከም፤ መሰረት መራኸቢ ምስ ካልኣት ሰባት ከኣ ኢዩ። ንክንሓሰብ፡ ክንሓልም፡ ሕቶ ከነቕርብ፡ ግድል ክንፈትሕ ቋንቋ የድልየና። ብዙሐት ቋንቋታት ብዙሕ ዕድላት ይህብ።

ብቋንቋ ጌርና ባህልታትናን ገምጋማታቶምን ንገልጽ።
 ቋንቋ ርእሱ-አኸብሮት ይህበና። ቋንቋ ፍልጠት ይስከም፤
 መሰረት መራኸቢ ምስ ካልኣት ሰባት ከኣ ኢዩ።
 ንክንሓሰብ፡ ክንሓልም፡ ሕቶ ከነቕርብ፡ ግድል ክንፈትሕ
 ቋንቋ የድልየና። ብዙሐት ቋንቋታት ብዙሕ ዕድላት
 ይህብ።

ሓንቲ ዓይንኻ ከይተሸፈነት

ሓንቲ ዓይንኻ ብሸፍንታ ከዕዕ ክትቀልዕ ምስ ትደለ፡ ርሕቀታ ክትግምት የጸግም። ብኸልተ ጥዑያት ኣዓንቲ ግን፡ ድርብ ቅርጺ ዘይኮኑ፡ ሰለስተ ወገናታ ኢና እንርኢ።

ከነታት ናይቲ ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎ ቁልዓ ነዚ ይመስል። ክልቲኡ ቋንቋታቱ ብምጥቃሙ፡ ፍልጠቱ ንምምዕባል ብርክት ዝበለ ወገናት ኣረኣጺያን ዕምቕኡ ዝበለ ዕድላትን ይህቦ። ግን ንብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑ፡ ኣብያተ ትምህርቲ ሽወደን ቀሊል ኣይኮነን። ዋላኳ ብዙሓት በዚ እንተ ተዓወቱ፡ ንሸቶ ፍልጠት ኪበጽሑ ዘይከኣሉ ግን ኣለዉ። ነዚ ብዙሓት ዝተዛመዱ ጠንቅታት ኣለዉዎ። ሓደ ካብዚ ኣቶም ኣብዘን ዝሓለፉ 10-15 ዓመታት ትምህርቲ ቋንቋ ኣደን ብጃንቋ ኣደ ምምህርን ኣብ ኩሉ ስርዓተ ትምህርቲ ስለ ዝነከዩ ኢዮ።

ኣብ ብዙሓት ቅድመ ትምህርቲ ሓገዝ ቋንቋ ኣደ ፈጸሙ ተሪፉዮ። እዚ ምንቀሳቋሳትዚ ኣብ ምምዕርራያት ስነ-ምምህር (ፐላኒ) ዝተመርኩሰ ኣይኮነን። ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ንቕልዑ ብዛዕባ ቋንቋኣምን መንነቶምን ብእዋኑ ሓገዝ ንምህብ ዚግበር ጸዕሪ፡ ብፍላይ ኣብ ንኡስ ዕድመኣም ኣዝዩ ኣገዳሲ ምዃኑ ብተመክሮ ይፍለጥ ነይሩዮ። እንተኾነ ኮሙናት ገንዘብ ኬዋልዓ ደለዮ።

ብዙሓት ኮሙናት እቲ ዝበዝሐ ሰዓታት ትምህርቲ ቋንቋ ኣደ ኣብ ዝደሓረ እዋን ድሕሪ ቀትሪ ከምዚኸውን ገይረን። እዚ፡ ትምህርቲ ቋንቋ

ኣደ ዚመርጹ ተመሃሮ ውሑዳት ንኪኸቡ ምክንያት ኩነ። መምህራንን ተመሃሮን ስርሓም ወዲኦም ናብ ኣባይቶም ምስ ከዱ፡ ትምህርቲ ቋንቋ ኣደ ኪውሃብ ከሎ፣ እቲ ቤት ትምህርቲ ነቲ ካብ መምህራን ቋንቋ ኣደ ኪርከብ ዝነበሮ ብቕዓት ብዝሓ-ባህሊ ይኸሰሮ። እዚ ብወገኑ ኣፍልጦ ብዛዕባ እዞም ብዝሓ-ባህሊ ዘሎዎም ተመሃሮ የጉድል፤ እቶም ሽወደን ዝጃንቋኦም መምህራን ድማ ድሌት ናይኮም ተመሃሮ ንምግጣም ዝሓመቑ ቅድመ-ከነት ከም ዚህልዎም ይገብር።

ኣብዚ እዋን ምንቀሳቋሳትዚ ማለት ኣብ “ኣባላት ሓለዋ ጥዕና ተመሃሮ” - ሕብረተ-ሰባዊ ኣማኸርቲ፡ ኣለይቲ ሕመማት፡ ስነ-ኣእምሮኣውያን- ነቶም ንማህሰይቲ ዝተቐልዑ ወይ ድማ ኣብ ሽወደን ኪነብሩን ዘይኪነብሩን ምዃኖም ብዘይምፍላጦም ብዘይ ቅሳነት ዚነብሩን ተመሃሮ ብፍላይ፡ ብዝያዓ ጎዲኡዎምዮ። ብዝተፈላለዩ መዳያት እዞም ተመሃሮዚ ኣቶም እቲ ንምዕባል ክእለቶም ኪቕጽሉሉ ምእንቲ ኪኸእሉ ዜድልዮም ዝነበረ ሓገዛት ኪረኽቡ ኣይከኣሉን።

ቤት ትምህርቲ ኪምሓየሽዮ

መንግስቲ፡ ንፍሉይ ድሌት ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ ኪገጥማኦ መታን ኪኸኸላ፡ ንኮሙናትን ኣብያተ ትምህርትን ንምሕጋዝ፡ ዝያዳ ዓቕምታት ንምውፋይ ወሲኑ ኣሎ። ኩሎም ተመሃሮ ኣብ ቀዳማይ ደረጃ ሸቶ ፍልጠት ኪበጽሑ፤ ኣብ ካልኣይ ደረጃ ድማ ትምህርቶም ኪከታተሉን ንማዕረ ዝኸነ ቅድመ-ኩነት መሰል ኣሎዎም።

በዓል መዚ ንምዕባል ትምህርቲ፡ ብመንግስቲ ብዝተዋህቦ ዕማም ስራሕ መሰረት፡ እዚ ገንዘብዚ ንዝተፈላለዩ ሓገዛት ብኸመይ ከም ዚውዕል መደብ ኣውጺኡ ኣሎ።

- * ሓለቓታትን ካልኣት ሓለፍትን ንብዝሓ-ቋንቋን፡ ንባህላዊ ርክባት፡ ምትሕብባር ኣብ መንጎ ቤትን ቤት ትምህርትን ዚምልከት ትምህርቲ ኪወስዱ ይዕደሙ።

- * ብዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርቲ ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ ዚምህሩ፡ ሸወደን ዝቋንቋኦም መምህራን፡ ንሸወደን ካልኣይ ዝቋንቋኦም ዝኸነ ተመሃሮ፡ ብዝበለጸ ምእንቲ ኪምህሩ ኪኸኸሉ ትምህርቲ ኪውሃቦምዮ።

- * መምህራን ቋንቋ ኣደ፡ ሓገዝ ትምህርቲ ብዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርቲ ኣብ ምሃብ ዝበለጹ ኪኸኸኑን ዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርቲ ድማ ብቋንቋ ኣደ ኪምህሩ ኪኸኸሉን፡ ትምህርቲ ኪወስዱ ይዕደሙ።

- * ኮሙናት፡ ሓገዝ ሰራሕተኛታት ዜድልዩዎን ኣብያተ ትምህርቲ፡ ዝያዳ ሰራሕተኛታት ምእንቲ ኸኼጹሩ፡ ቍጠባዊ ሓገዝ ይግበረሉን።

- * ኮሙናት፡ ወለዲ ንደቆም ኣብ ምምዕባል መንነቶምን ፍልጠቶምን መታን ኪሕግዙ ዘሎዎም ተኸኸሎ ንኪውስኹ፡ ንተመክሮ ወለዲ ኣብ ምእላይ ዝበለጸ ዚገብረን ኣገባባት ንኹማዕብላ ሓገዛት ኪውሃቦንዮ።

- * ኮሙናት፡ ነቶም ኣብ ዳሕረዎት ዓመታት ቀዳማይ ደረጃን ኣብ እዋን ካልኣይ ደረጃን ናብ ሸወደን ዝመጹ ተመሃሮ ዚኸውን ትምህርቲ ንምምዕባል ሓገዝ ኪውሃቦንዮ።

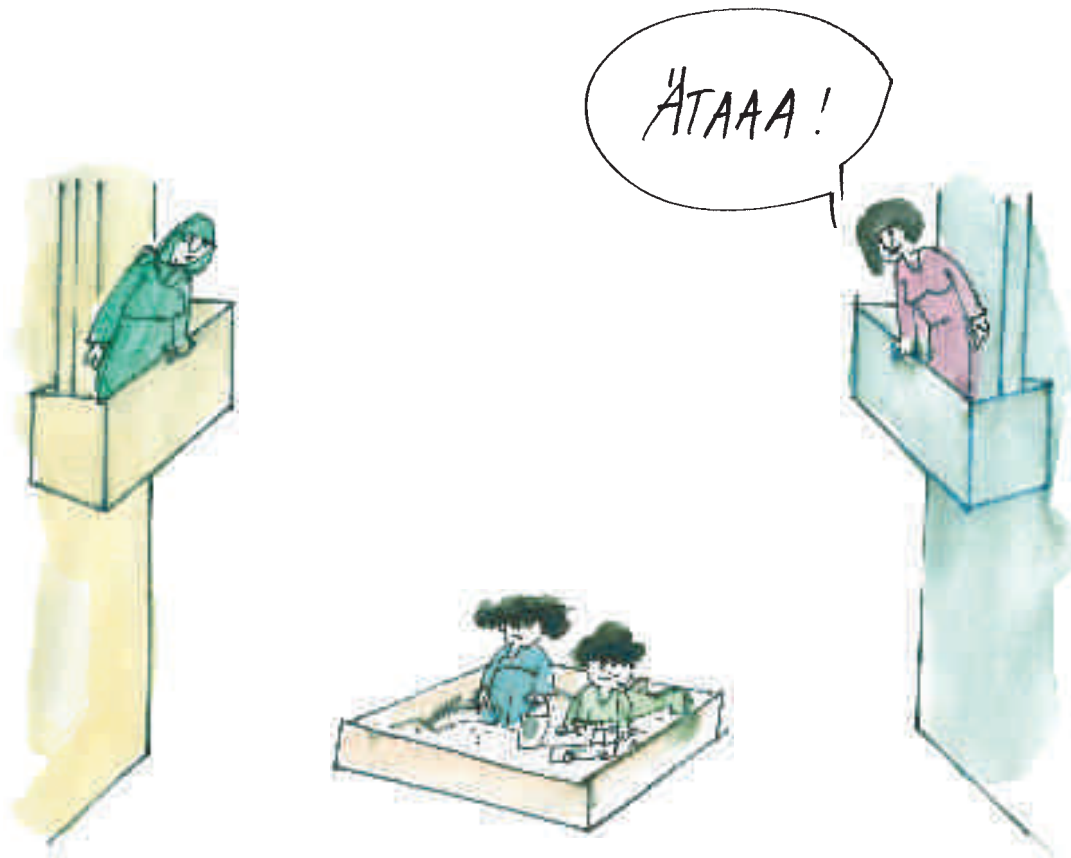
- * ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ ድሕሪ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቶም ኪቕጽሉ ኪኸኸሉን ኪደልዩን ኪተባብዑ ኢዮም።

ዝበዝሐ ካብዚ መንግስቲ ነዚ ወፈራ ዜወፍዮ ዘሎ ገንዘብዚ ኣብተን ሸቶ ቤት ትምህርትን እቲ ዘሎ ሓቅነትን ብዙሕ ዝተረሓሓቐን 30 ዝኸነፍ ኮሙናት ዚውዕል ኢዮ። እዚ ገንዘብዚ ብኸመይ ከም ዚጥቀማሉ ኮሙናት ምስ በዓል ስልጣን ይመያየጣሉ።

ትምህርቲ ንመምህራን ቋንቋ ኣደ፡ ምትሕብባር ወለዲ ንምሕያል ዚግበር ወፈራታት፡ ኣብ ዳሕረዎይ እዋናት ንዝመጹ ተመሃሮ ትምህርቲ ምምዕባልን፡ ብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ ኣብ ላዕለዎት ደረጃታት ትምህርቲ ንምምሃር ተገዳስነቶም ንኪውስኹ ምትብባዕን፡ ንኹለን ኮሙናት ይምልከት።

ኣብዘን ዚሰዕባ ገጻት ነዞም ተበግሶታት ናይዞም ወፈራታት ዚኣቶም ብዝያዳ ዚገልጹ ኪቕርቡዮም።

ንውላደይ በየናይ ቋንቋ'የ ብዝበለጸ ዝሕግዞ።

ዋላ'ኳ እተን እትፈልጠን ቃላት ሽወደን ዝተወሰና እንተኹና፡ ነዛ ኣደ፡ ምስ ውላዳ “ሽወደን ክትዛረብ” መን ኣወሽዮዎ? ንጽቡቕ ኢላ'ያ - እቲ ዜጋጥም ግን ምድንንይ ምዕባል ቋንቋ ናይቲ ቁልዓ ኢዩ። እቲ ቁልዓ ውሑድ ቃላት የጽንዕ። ምሉእ ሓሳብ ከመይ ጌርካ ከምዚሰራሕ ከኣ ኣይፈልጥን። እዚ ንቐጻሊ ምዕባል ክእለት ናይቲ ቁልዓ ጸገም ይኸውን።

ብዛዕባ ምስ ደቆም በየናይ ቋንቋ ከምዚዛረቡ፡ ኣብ'ቲ ስድራ ዝተፈላለዩ ቋንቋታት ምስ ዚህሉ እንታይ ከምዚገብሩ፡ እቲ ቁልዓ ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ሓገዝ ቋንቋ ኣደ ኪወስድ እንተኹይኑ፡ ኣብ ቤት ትምህርቲ፡ ኣብ ትምህርቲ ቋንቋ ኣደ ኪካፈል እንተኹይኑ፡ ከመይ ገይርም ንውላዶም ኣብ ምዕባል ቋንቋ ሽወደን ኪሕግዞዎ ከምዚኸእሉን ሕቶታት ዘሎዎም ወለዲ፡ ኣብ “ክልተ ቋንቋታት ይደቦ፡ ምኽሪ ንብዝሐ

ቋንቋ ዘሎዎም ስድራ-ቤታት” ዚብል መንሹር መልሲ ይረኽቡ። እዚ ጽሑፍ”ዚ ብሽወደንን ብኻልኣት 16 ቋንቋታትን ተዳልዩ ኣሎ። ኣብ ተመክሮ ብዙሓት ብዝሐ ቋንቋነት ዘሎዎን ስድራ ቤታት ዝተመርኩሰ ከኣ ኢዩ። ብትካል ምርምር ቋንቋታት ኣብ ሪንኪቢ ዝተዳለወን ብምትሕብባር በዓል ስልጣን ምምዕባል ትምህርቲ ዝተሓትመን ኢዩ።

ቅድመ ትምህርትን ብዝሐ ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑን

አብ እቲ መሰረት ናይቲ መስርሕ ዝኸነ መደብ ትምህርቲ ናይ ቅድመ ትምህርቲ፡ ከምዚ ዚስዕብ ይብል፡-

“ቅድመ ትምህርቲ፡ ነፍሲ ወከፍ ካልእ ቋንቋ ኣደ ዘሎዎ ቁልዑ፡ ባህላዊ መንነቱ ኬማዕብልን ብቋንቋ ሽወደን ኩነ ብቋንቋ ኣደኡ ኪዋሳኝ ኪኸእልን ኪጽዕር ኣሎዎ።”

ምዕባለ ቋንቋን መንነትን ኢድ ንኢድ ኢደን ዚኸዳ። ኩሎም ቁልዑ ዝተፈላለዩ ቋንቋ ኬጋጥማም ከሎን ዝተፈላለዩ ባህልታት ምስትብሃልን የሓጉሱዎዮ።

ገለ አብያተ ንባባት ሰብ ኪልቃሎም ዚኸእል፡ ብሽወደን ጥራይ ዘይኸነ ብኸልኦት ቋንቋታትውን ዝተዳለዉ መጻሕፍቲ ቁልዑን ካሰታትን ኣሎዎም። በዓል ስልጣን፡ መስርሕ ብዝሐ ቋንቋነት ንዘሎዎም፡ አብ ቅድመ ትምህርቲ ዜገልግሉን አብ ቤት ብዓውታ ዚንበቡን ብፍላይ ኣየኖት መተዓዩ ከምዚሰማምዑ ንምፍላጥ ይመራመር ኣሎ። ሓበሬታ ብዛዕባ ከምዚ ዝኣመሰሉ መተዓዩታት አብ ቀውዒ 2006፡ አብ መርበብ በዓል ስልጣን ምምዕባል ትምህርቲ፡ ቴማ ቋንቋ ኣደ www.modersmal.net ከህሉ ኢደ።

እታ መበቆላ ሽወደን ዘይኸነ ንልውን እንተኸነት፡ ካብ መበቆል ትውልዲ ሃገራ ዝመጸ ጽውጽዎይ ክትሰምዕ ከላ፡ እሞ ኸእ እቶም ካልኦት ቁልዑ መሳጢ ኩይኑ ምስ ዚሰማዖም፡ ሓበን ይሰማዓ ኢዩ። ዳሕራይ፡ ነቲ መጽሓፍ ንገዛእ ሓዛቶ ትኸይድ። እቶም ስድራ-ቤት ከእ ነቲ ብቋንቋ ኣደኡ ተመሊኡ ዘሎ ጽውጽዎይ ከሰምዑዎ ይኸእሉ።

ብዙሐ ቋንቋታት ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ብዙሐ ተኸእሎታት ይህብ

Komma till tals. Flerspråkiga barn i förskolan, ካብ በዓል ስልጣን ንምምባል ትምህርቲ ዝቐረበ ርእይቶታት ዝሓዘ ጽሑፍ ኢዩ። ኣብዚ፡ ቅድመ ትምህርቲ ንብዙሓ ቋንቋ ዘሎዎም ቁልዑ ብኸመይ ከምዚገጥሙዎምን ነቲ ዝተፈላለዩ ቋንቋታቶም ድማ ብኸመይ ኪድግኑዎ ከምዘሎዎምን ብዛዕባ ዘሎ ሓሳባት ጸብጻብ የቐርብ።

Språket lyfter – bedömning av barns språkutveckling
 ንሓደ ብዙሓ ቋንቋ ዘሎዎ ቁልዓ፡ ክንደይ ዚኣክል ሽወደን ከምዚኸእል ክትውሰን ኣጸጋሚ ኪኸውን ይኸእልዮ። ንቁልዓ፡ ምድማጽ ቋንቋ ቀለል ኢዩ። ስለዚ ከኣ፡ ወለድን መምህራንን ንኸእለት ቋንቋ ናይቲ ቁልዓ ካብ ግቡኡ ንላዕሊ ግምት ኪህቡዎ ይኸእሉ ኢዮም። እቲ ቁልዓ ንጽር ኣደማምጸ ሽወደን ኣሎዎ። ግንከ ምዕባለ ቋንቋ እቲ ቁልዓ ብሓቂዶ ማዕረ እቶም ሽወደን ዝቋንቋኦም መሳቲኡ ኢዩ?

ካልእ ቁልዓ ኣዝዩ ውሑድ ይዛረብ። ወለዱ ድማ ምክንያት ናይዚ እቲ ቁልዓ ቋንቋ ኣደኡ ኣጸቢቐ ስለ ዘይመልኹ፡ ሽወደን ግን ጽቡቕ ዚኸእል ይመስሎም። ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ግን ኣተሓሳስባ ናይቶም ሰራሕተኛታት ኣንጻር እዚ ኢዩ። እቲ ቁልዓ ሽወደን ከም ዘይክእል ቋንቋ ኣደኡ ግን ጽቡቕ ከምዚኸእል ኢዮም ዚኣምኑ።

ሓደ በዓል ብዙሓ-ቋንቋ ዝኸውን ቁልዓ ኣብ ጉዕዞ ምዕባለ ቋንቋ ኣበይ በጺሑ ከም ዘሎ ንምፍላጥ ዜኸእሉ ኣገባባት ኣለዉ። ከምዚኣቶም ዝኣመሰሉ ገምጋማት ብሓገዝ *Språket lyfter, Diagnosmaterial i svenska, svenska som andraspråk och modersmål för åren före skolår 6, ብቋንቋ ሽወደንን ቋንቋ ኣደን ማዕረ-ማዕረ ኪግበር ይክእል።*

እንዳ አቦላጎን ዓባይን ንጡፍ ግደ ኪህልዎም ይኸእል

ቋንቋ ቃላትን ስርዓት ሰዋሰውን ማለት ጥራይ አይከብን። ሓሳባትን ገምጋማትን አረአእያ ዓለምን የጠቅልል፤ ነዞም ፍልጠታት እዚአቶም ቀሲምካ ድማ ብቋንቋ ምትሕልላፍን ማለትዮ። ቁልፀ አብተን

ቀዳሞት ዓመታት ዕድሚአም ከመይ ገይርም ፍልጠት ከም ዚቐስሙ፣ ንትምህርቶም ይጸልዎን፣ ቤት ትምህርቲ ምስ ጀመሩ ድማ ዓበይቲ ሳዕቤናት የስዕበሎምን።

ሓበን አቦላጎ እታ ንእሽቶ ጀርዲኑያ። ንሚና አስማት ከሎም ናውቲ ጀርዲንን፣ ከመይ ጌርካ ከም እትኸዕትን፣ እትተክልን፣ ምእንቲ ኪበቑሉልካ ድማ ማይ ከም ተስትን ምሂሩዋዮ። እተን ቀዳሞት አቑጽልቲ ካብ መሬት ክሳዕ ዚወጸ ግዜ ከም ዚወስድውን ሚና ካብ አቦላጎአ ተማሂራያ። ብዛዕባ ሰብ ዓቕሊ ኪገብር ከም ዘሎዎን ተስፋ ኪቈርጽ ከም ዘይብሉን ይዘራረቡ። ምዕባይ ግዜ ይወስድዮ።

ጽውጽዋይ ንገረና! መሊሰካ ድገመልና!

ቄልዑ፡ ማንታታት ኪሰምዑ ብዙሕ ይፈትዉ ኢዮም። ብዙሓት ቄልዑ ብፍላይ ብዛዕባ ገዛእ ርእሶምን ማንታታት ናይ ብንኣሽትኦምን ኪሰምዑ ይፈትዉ። እቶም ካልኣት ኣገደስቲ ማንታታት ድማ ብዛዕባ ኣቦን ኣደን ቄልዑ ከለዉ ዝገበሩዎን ከመይ ይጻውቱን ይርብሹን ከምዝነበሩን ምስማዕዮ። ንገለ እዋን ብህድኣት ምዕላልን ባዕልኻ ምዝንታውን ነቲ ቄልዓ ምሉእ መዓልቲ ንዝገበሮ ደጊሙ ኪርእዮ ጽቡቕ ኣገባብ ኪኸውን ይኸእልዮ።

ኣብ ግዜ ቍልዕነቶም፡ ጽውጽዋይ ኣቦሓጎታቶምን ዓባያቶምን ዝሰምዑ ቄልዑ እቶም ዝተዓደሉ ኢዮም። እቲ ኣፍኣዊ ባህሊ ናይቲ ስድራ ምርካብ፡ ንምዕባላ መንነት ናይቲ ቄልዓ ዓቢ ትርጉም ኣሎዎ።

ቄልዑ፡ ዓበይቲ ኬንብቡሎምዎን ይፈትዉ ኢዮም። ኣብ ሸወደን፡ ዋላኳ ኣብያተ ንባባት ኪገዝኣኦም እንተፈተና፡ ዋሕዲ ብዝተፈላለዩ ቋንቋታት እተጻሕፉ መጻሕፍቲ ኣሎ። ሓደ ሓደ እዋን “ምንባብ ብቋንቋ ኣደ”፡ ነቲ ኣብ መጽሓፍ ናይ ሸወደን ዘሎ ስእሊ ብሓባር እናረኣኻን ዓበይቲ ብቕጽበት እናተርጎሙዎን፡ ይዓዩ ኢዮ። ቄልዑ ግን፡ ኩሉሳዕ እቲ ዚንገር ሓደ ዓይነት ጽውጽዋይ ከይቀያየር ይነቕሑሉ ኢዮም። ስለዚ እቲ ኣቐዲምካ ዝበልካዮ ክትዝክር ኣሎካ።

ጽውጽዋያት ኣደይ ኩሉሳዕ መሰጥትን መፍራሕትንዮም፡ ግን ኩሉ ግዜ ብሓጎስ ይውድኡ።

ጽቡቕ ፍልጠት ናይ ሽወደን ከም ካልኣይ ቋንቋ

ብዙሓት ብዝሉ-ቋንቋነት ዘሎዎም ተመሃሮ ጽቡቕ ፍልጠት ቋንቋ ሽወደን ኣሎዎም። ንገሊኦም እቲ ዝሓየለ ቋንቋኦም ኢዩ። ካልኣት፡ ቋንቋ ሽወደን ንመጀመርታ ዜጋጥሞም ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ወይ ቤት ትምህርቲ ኢዩ። ተመክሮታት ኣብያተ ትምህርቲ ሽወደን ከምዜርእዮ፡ ሓደስቲ ምጻእ ተመሃሮ፡ ብጃንቋ ሽወደን ምስ ብጻቶም ዚዘራረቡሉ፡ መደብ ትምህርቶም ዚሰዕቡሉን ደረጃ ንክበጽሑ ካብ 1 - 2 ዓመት ይወስደሎም። ማዕረቶም ሽወደን ዝጃንቋኦም ተመሃሮ ቋንቋ ሽወደን ንክክእሉ ካብ 5 - 6 ዓመት ኪውስድ ይክእልዮ። ፍሉይ ኩነታት ግን ኣሎ። ልዑል ተበግሶ፡ ጽቡቕ ፍልጠት ቋንቋ ኣደኣም ወይውን ክልእ ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ፡ ቋንቋ ሽወደን ብዝሓጸረ እዋን ይምሃሩ። ካብ ብወግእ ዝተጠቐሙ ቦታታት ዝመጹ ወይ ከኣ ንካልኣት ማህሰይቲታት ዝተቐልዑ ተመሃሮ ሓዲሽ ነገር ንክምሃሩ ዝያዳ ጸገም ኣሎዎም።

ጽቡቕ ፍልጠት ቋንቋ ሽወደን መፍትሕ ዓወት ትምህርቲ ኣብ ሽወደን ኢዩ። ኣብ ሃገራዊ ፕሮግራም ናይ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቲ ምእንቲ ኪቕጽል፡ ተመሃራይ ኣብ ታሽዓይ ክፍሊ ወይ ብሽወደን ወይ ብሽወደን ከም ካልኣይ ቋንቋ ኪሓልፍ ኣሎዎ።

ፍልጠት ሽወደን ንምምሕያሽ፡ እቲ ዝበለጸ ኣገባብ መጻሕፍቲ ምንባብ ኢዩ። ሰራሕተኛታት ቤት ንባብ፡ ንተገዳስነት ቁልዑን ተመሃሮን ዚሰማምዑ መጻሕፍቲ ኣብ ምምራጽ ምክሪ ይህቡ ኢዮም።

Nationellt centrum för svenska som andraspråk och sfi ሃገራዊ ማእከል ንሽወደን ከም ካልኣይ ቋንቋን ሽወደን ንዓባይቲ ወጻእተኛታትን

ሃገራዊ ማእከል፡ መንግስቲ ብዝሃቦም ዕማም ይሰርሑ። እቲ ሓላፍነት ካብ ቅድመ ትምህርቲ ክሳብ ሽወደን ንዓባይቲ ወጻእተኛታት ዜጠቓልል መስርሕ ኢዩ። ገለ ካብቶም ኣገደሱቲ፡

- * ብዛዕባ ካልኣይ ቋንቋ ኣብ ትምህርቲ ዚግበር ኣገባብ ኣመሃህራ፡ ፍልጠት ምዝርጋሕ
- * ቋንቋን ፍልጠትን ዜማዕብል ኣገባብ ኣሰራርሓ ምድጋፍ

ሃገራዊ ማእከል ሰሚናራትን ኣኼባታትን የዳልው፤ መጻሕፍቲ ይህብን ንውልቃዊ ርክባት ይምልስን። ዝያዳ ሓበሬታ ኣብ መርበቦም (www.lhs.se/sfi) ይርከብ።

ንሽቶኡ ዝነቕሐ ትምህርቲ ቋንቋ-አደ

ባይቶ ሽወደን፣ ኩሎም ቋንቋ አደአም ሽወደን ዘይኩነ ተመሃሮ፣ ኣብ ቀዳማይን ካልአይ ደረጃን ቋንቋ አደአም ኪምሃሩ ንኪክእሉ ውሳኔ ኣሕሊፉ ኢዩ። ኣብዚ፣ ሽወደን ናይ ሕቡራት ሃገራት ውዕል ቁልዑ ትክተል፡-

እተን ስምምዕ ዘሎዎን ሃገራት፣ ትምህርቲ ቁልዑ፣ ናብ ኣክብሮት ገዛእ ወለዲ፣ ገዛእ ባህላዊ መንነት፣ ገዛእ ቋንቋን ገዛእ ክብርን .... ንምምዕባል ዝዓለመ ኪኸውን ከምዘሎዎ ተሰማሚዖን ኢዮን። (ዓንቀጽ 29)

ትምህርቲ ቋንቋ አደ ብምርጫኻ ኢዩ። ተመሃሮ “መሰረታዊ ፍልጠት” ናይቲ ቋንቋ ኪህሉዎም ይግባእ። ኮሙናት፣ ቦቲ ሕገ ናይ መባእታን ካልአይ ደረጃን ዚፈቕዶ መሰረት ንትምህርቲ ቋንቋ አደ ኪዕድማ ሓላፍነት ኣሎዎን። ቋንቋ አደ ናቱ ሃገራዊ መደብ ትምህርቲ ኣሎዎ። እቲ ዚውሃብ ወረቐት ምስክር ከኣ ናብ ካልአይ ደረጃ ወይ ዩኒቨርሲቲ ንክትኣቱ ክትኣትት ከለኻ፣ ምስቲ ናይ ካልኣት ዓይነታት ትምህርቲ ማዕረ ክብሪ ኣሎዎ።

ስለምንታይ ኣብ ቤት ትምህርቲ ቋንቋ አደ ክትምሃር ኣሎኻ?

- * ፍልጠት ብዛዕባ ቋንቋ አደን መበቆላዊ ባህልታትን ሓደ ኣዎንታዊ ብዝሐ-ባህላዊ መንነት ንምምዕባል ቅድመ-ኩነት ይህብ፤ ማለት ተኻፋልነት ኣብቲ እቲ ተመሃራይ ዚነበረሉ ብዝሐ-ባህልዊ ሕብረተሰብን መበቆላዊ ባህልን።
- * ፍልጠት ቋንቋታት መፍትሕ ርክብባት ኢዩ። ቋንቋ አደ፣ ኣብ መንጎ ስድራቤትን ኣብ ካልእ ሃገር ዚቕመጡ ኣዝማድን ብቐረባ ንክትራኹብ ይሕግዝ። ኣብዚ ዓለምለኻዊ ዝኹነ ዓለም፣ ክእለት

ብዙሕ ቋንቋታት ነቲ ውልቀ ሰብ ይኹን ንሽወደን ዓቢ ሃብቲ ኢዩ። ዕላማ ትምህርቲ ቋንቋ አደ፣ እቲ ተመሃራይ ኣብቲ ዜድሊ ክእለት ቋንቋአደ ኪበጽሖም ነቲ ቋንቋ ከኣ ምስ ዓቦዩ ኣብ ቀጻሊ ትምህርቱን ኣብ ናይ ስራሕ ዓለምን፣ ኣብ ሽወደን ይኹን ኣብ ካልእ ሃገር ንኪጥቀሙን ዕድል ኪከፍተሉን ኪሕግዞ ኢዩ።

- * ቋንቋ፣ መሳርያ ምዕባል ፍልጠት ኢዩ። ተመሃራይ ኩለን እተን ዝተፈላለዩ ቋንቋታቱ ኣብ ቤት ትምህርቲ ኪጥቀሙለን እንተኸእሉ፣ ብዝተፈላለዩ ዓይነታት ትምህርቲ ሓዲሽ ፍልጠት ንምድላብ ዝበዝሐ ተክእሎ ይህልዎ።

ዓለም-ለኻዊ ቤት-ንባብ
 ዓለምለኻዊ ቤት-ንባብ ኣብ ስቶክሆልም ብ ካብ 100 ንላዕሊ ቋንቋታት ዝተጻሕፉ ኣስታት 200000 መጻሕፍቲ ኣለዉዎ። ኣብኡ፣ ካብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ዝመጸ ናይ ዲቪዲዮን ቪዲዮን ፊልምታት፣ ካብ ምሉእ ዓለም ድማ ናይ መዚቃ ሲዲ ይርከቡዎ። ንመርበዎ ብዓረብን እንግሊዝን ቋንቋታት ቺናን ፋርስን ሩስያን ስፓኛን ሽወደንን ክትበጽሑም ትክእሉ። ናይ ቤት ንባብ ክተማ ስቶክሆልም መለቕሒ ወረቐት እንተልዩኩም፣ ካብቲ ኣብ ጥቓ ኡደንፕላን ዚርከብ ዓለም ለኻዊ ቤት ንባብ፣ መጻሕፍቲ ክትልቅሑ ትክእሉ። ኣብ ካልእ ቦታ ትቕመጡ እንተኾነኩም ድማ ቦቲ ኣብ ዞባኹም ዚርከብ ቤት ንባብ ኣቢልኩም ክትልጠልቡ ትክእሉ።
www.internationellabiblioteket.se

ቴማ ቋንቋ ኣደ www.modersmal.net

ኢንተርኔት ማለት ዝተመሓየሸ መሰረታዊ ቅድመ-
 ከኑታት ንምምዕባል ፍልጠት ቋንቋ ማለት ኣደ። ኣብ
 ናይ በዓል ስልጣን ንምምዕባል ትምህርቲ መርበብ
 ቴማ ቋንቋ ኣደ ዳርጋ 100 ዚኸኑ መምህራን ብ30
 ዝኸኑ ቋንቋታት ጽሑፋት፣ ስእልታትን ድምጽን
 ዘሎዎ፣ ተመሃሮን ቁልዑን ንምዕባል ቋንቋኦም

ዚጥቀሙሉ ላቐባታት ኣብ ምርካብ ይዓዩ። ንብዙሓት
 ካብዞም ቋንቋታት እዚኣቶም ድማ፣ ዝተወሳሰበ ርክባት
 ኣብ መንጎ ተመሃሮን መምህራንን ወለድን ኪገብሩሉ
 ዚኸእሉ ዕድላት ኣሎ።

ሓደስቲ እታዋት ተመሃሮ ቋንቋ እንግሊዝ ኪምሃሩ ይደልዩ

DO I AS A SWEDISH MILLIPEDE ONLY HAVE 100 FEET IN ENGLISH?*

ቋንቋ እንግሊዝ፡ አብ ቤት ትምህርቲ ሽወደን፡ ሓደ ካብተን ኣገደስቲ ዓይነታት ትምህርቲ ዚብሃላ ኢዩ። እዚ ማለት ከኣ፡ ሓደ ተመሃራይ ኣብ ሃገራዊ ካልኣይ ደረጃ ኪምሃር እንተደኣ ደልዩ፡ ታሽዓይ ክፍሊ ኪውድእ ከሎ፡ እንተወሓደ መሕለፊ ነጥቢ ኬምጽእ ኣሎዎ። ተመሃሮ ካብ 1ይ ወይ 2ይ ክፍሊ ጀሚሮም እንግሊዝ ይምሃሩ። ዓለም ለኻዊ ምንጽጻር ኪግበር ከሎ፡ ምስቶም ቋንቋ ኣደኣም እንግሊዝ ዘይኮነ ኣወዳዲርካ፡ ብኸእለት ቋንቋ እንግሊዝ፡ ተመሃሮ ሽወደን ኣብቲ ዝለዓለ ደረጃ ይርከቡ።

እቶም ናብ ኣብያተ ትምህርቲ ሽወደን ድሕር ኢሎም ዚመጹ ተመሃሮ፡ ፍልጠት ቋንቋ እንግሊዝ ኪህልዎም ይኸእልዮ። ንገሊኦም ቋንቋ ኣደኣምዮ። ንገሊኦም ከኣ ወይ መምሃሪኦም ቋንቋ ኢዩ ወይ ከኣ ወግዓዊ ብዘይኮነ መንገዲ ዝተማህሩዎ ኢዮ። ገለ ካልኦት ከኣ ምስ ቋንቋ እንግሊዝ ፈጺሞም ርክብ ዘይጸንሑም ኢዮም። እቶም ዝበዝሑ ሓደስቲ እታው ተመሃሮ፡ ቋንቋ እንግሊዝ ኪምሃሩ ድሌት ዘሎዎም ኢዮም። እዚ ከኣ ብፍላይ ነቶም ኣብ ሽወደን ምቕማጣምን ዘይምቕማጣምን ዘዩረጋገጹ መንእሲያት ይምልከት።

እንግሊዝ ሓደ ብግዴታ ኪውሰድ ዘሎዎ ዓይነት ትምህርቲ ኢዩ። ዋላ እቶም “ካብ መጀመርታ ኣትሒዞም” ዘይተማህሩ ተመሃሮ ኪምሃሩ መሰል ኣሎዎም። እቶም ዚበዝሑ ተመሃሮ፡ ሽወደንን እንግሊዝን ማዕረ ማዕረ ኪምሃሩ ዓቕሚ ኣሎዎም። ሓደ ሓደ እዋን እተን ቋንቋታት ነንሕድሕደን ዚደጋገፋ ይኸኖና። ንኣብነት፡ ተመሃራይ ንቕርጺ ሰዋሰው ሽወደን ብእንግሊዝ የለልዮም ወይ ከኣ ገለ ቃል ሽወደን ንናይ እግሊዝ ቃል ይመስል።

ምስናይዚ፡ እቲ ቤት ትምህርቲ፡ ነቲ ተመሃራይ እንግሊዝ እንተጸንሑሉ ይሓይሽ ኢሉ ዚግምት እንተኹይነ፡ ምስ ወለዲ ብምስምማዕ ኪውሰን ኣሎዎ። ተመሃራይን ወለድን እዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ናይ ዘይምምሃር ምርጫ፡ እቲ ተመሃራይ ኣብ ካልኣይ ደረጃ ምቕጻል ንዘሎዎ ተኸእሎ ዚጸልዎ ምጻኑ ኪርድኦም ይግባእ።

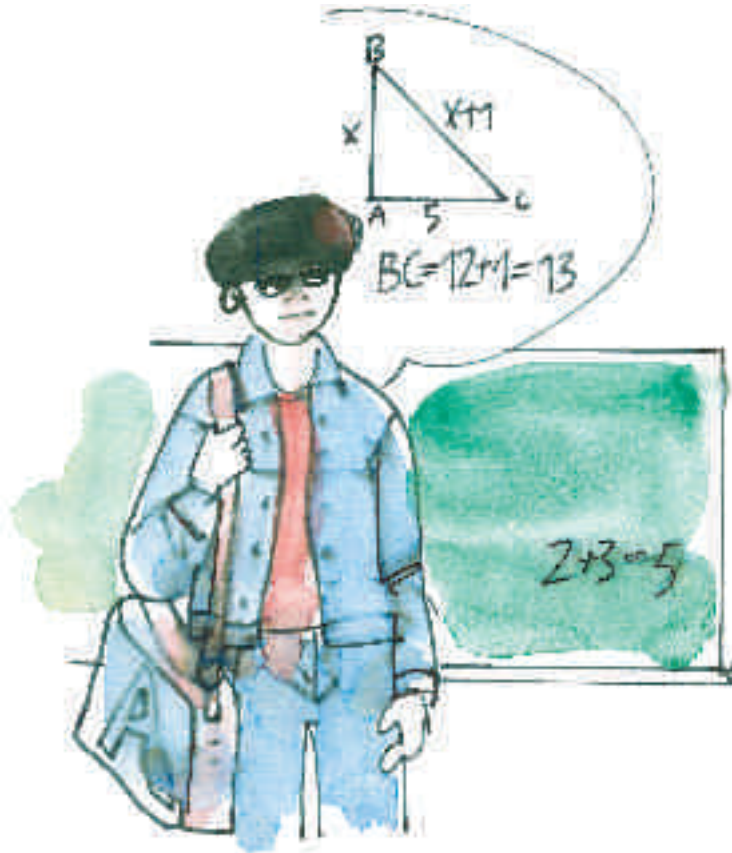
ሓደስቲ ተኸእሎታት 2006-2007

* በዓል ስልጣን ንምምዕባል ትምህርቲ ኣብ 2006-2007 ነቶም ብቋንቋ ኣደ ዚውሃብ ዓይነት ትምህርቲ ዚቕርቡን ነቶም መምህራን ድማ ዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርቲ ብቋንቋ ኣደ ንኪምህሩ ዕድላት ምምላእ ትምህርቶም ዚህባን፡ መተባበሩ ቊጠባዊ ሓገዛት ኪህብ ኢዮ።

* እቶም ዚበዝሑ ብዝሑ-ቋንቋ ዘሎዎም ተመሃሮ፡ ዝበዝሑ ቀጻሊ ትምህርቶም ናይ ዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርታት ብቋንቋ ሽወደን ኪምሃሩዎ ኢዮም። ስለዚ ኸኣዮ በዓል ስልጣን ንምዕባል ትምህርቲ፡ ኮሙናት ነቶም ሽወደን ዝቋንቋኦም መምህራን ዓይነት ትምህርቲ፡ ናይ ብቕዓት ትምህርቲ ንኺወስዱ ኪዕድማኦም ዘንቐቕሕ ዘሎ። እቲ ዕላማ፡ እዞም መምህራን ምእንቲ ኣብ ቀጻሊ ንኸኑነታት ናይቶም ሽወደን ካልኣይ ዝቋንቋኦም ተመሃሮ ኬመሓይሹ ኪኸእሉ ኣመሃራኦም ኬማዕብሉ ኢዮ።

* ኣኑ፡ ናይ ሽወደን ሽሕ ኣእጋሩ ዝኹንኩስ ብእንግሊዝ ሚእቲ ኣእጋር ጥራይ ኣሎኒ? (ዓረዛዝ ብሽወደን ሽሕ ብእንግሊዝ ድማ ሚእቲ ኣእጋሩ ይብሃል።)

አብ ትምህርቲ ቍጽሪ፡ ካብቲ እቲ ተመሃራይ ዚኸእሎ ተበገሰ

እቲ ካልእ ቀንዲ ዓይነት ትምህርቲ ቍጽሪ ኢዩ። ብዙሓት ሓደስቲ እታዎት ተመሃሮ ጽቡቕ አፍልጦ ቍጽሪ አሎዎም። እንተኸኑ ነቶም አብ መባእታን ካልኣይ ደረጃን ዓመታት ትምህርቲ ድሒሮም ዝመጹ ተመሃሮ፡ ነቲ አብቲ መጽሓፍ ቍጽሪ ዘሎ ቋንቋ ሽወደን ተረዲኦም ዝተዋህቦም ግድላት ኪፈትሑን ንዚሰርሑዎ ብጃንቋ ሽወደን ኪገልጹዎ ክሳብ ዚኸእሉ ብዙሕ ዓመታት ኪወስደሎምዮ።

ሎሚ፡ ብዙሓት ካብቶም ሓደስቲ እታዎት ተመሃሮ፡ አብ መቀራረቢ ክፍልታት ዚምሃሩ ወይ ከአ ንወጻእተኛታት ተመሃሮ ናብ ካልኣይ ደረጃ መእተዊ ኮርስ (IVIK) ክሳብ ዘለዉ፡ ቍጽሪ ከይተማህሩ ኪጸንሑ ይኸእሉ ኢዮም። ሓደ ሓደ እዋን፡ አዝዩ ቀሊል ዝኸኑ፡ ኣሃዛት ጥራይ ዘሎዎ፡ ክእለት ቋንቋ ሽወደን ዘይሓትት ዕዮታት ይውሃቦም ኢዮ። ካልኣት ተመሃሮ ከአ አብቶም ብጃንቋ ሽወደን ዚውሃቡ ትምህርትታት

ቍጽሪ፡ ኪምሃሩ ከይተገደዱ አብ ክፍሊ ኮፍ ኪብሉ ይኸእሉ ኢዮም። እዞም ተመሃሮ እዚኣቶም ሰብ ዘይተረድኦም ኩይኑ ኪስምዖም ዘይልሙድ ኣይከኑን። ካብኡ ዝገደደ ከኣ፡ ድሌት ትምህርቲ ቋንቋ ሽወደን የጥፍኡ።

ነዞም ተመሃሮ እዚኣቶም ነቲ ዝነበሮም ፍልጠት ቍጽሪ ንምምዕባል ብጃንቋ ኣደኦም ወይ ቦቲ ቅድሚኡ ዝነበረ መምሃሪ ቋንቋኦም ኪቕጽሉን ማዕረ ማዕረኡ ድማ ቋንቋ ሽወደን ኪምሃሩን ዘየጠራጥሮ ረብሓ ኢዮ።

ብሽወደን ዘይከኑ ብካልእ ቋንቋ ምምሃር ፍሉጥ ዕንቅፋት የብሉን። ካብ ከምዚ ዓይነት ኣመሃህራ ዚርከብ ምስክር ትምህርቲ ምስቲ ብሽወደን ተማሂሮም ዚረኽቡዎ፡ ብቕዓቱ ማዕረ ኢዮ።

ውላደይ ከመይ ይኸይድ አሎ? ክንተሓጋገዝ ንኸእልዶ? ውጽኢቱ ከመይ ከይድ?

ዝርርብ ምስ ወለዲ ኣብ ቅድመ ትምህርቲ ቅድመ ትምህርቲ፡ ወለዲ ብዛዕባ ምዕባል ውላደም፡ ምስ መሓዙቱ ብኸመይ ይጉግዝን ኣብ ምዕባል ቋንቋኡን ፍልጠቱን ኣበይ በጺሑ ከምዘሎን ንኸፈልጡ ንዝርርብ ይዕድም ኢዩ። ወለዲ፡ እቲ ቅድመ ትምህርቲ ነቲ ብዝሓ ቋንቋ ዘሎዎ ቁልዓ ኣብ ድርብ መንነቱን ምዕባል ቋንቋኡን ብኸመይ ከም ዚደገፍ ሓበሬታ ኪረኽቡ መሰል ኣሎዎም። ሰራሕተኛታት ቅድመ ትምህርቲ፡ ስድራቤት ኣብ ቤቶም ንውላደም ከመይ ጌሮም ኣብ ምዕባል ቋንቋኡ ኪደግፉዎ ከም ዚኸእሉ ኪገልጹሎም ይኸእሉ ኢዮም።

ዝርርብ ምዕባል ኣብ መባእዳ ቤት ትምህርቲ ቤት ትምህርቲ፡ ሓደ ግዜ ኣብ ሓደ ክፍለ-ዓመት ትምህርቲ፡ ንወለድን ተመሃራይን ንዝርርብ ምዕባል ኪጽውዖም ኣሎዎ። ዕላማ ናይዚ ዝርርብዚ፡-

- * ወለድን ተመሃራይን ብዛዕባ ቁልዓ እቲ ኪፈልጡ ዚግባእ ፍልጠት ቀሲሙ እንተኸይዱ፡ ኣየናይ ከምዚቐልልን ዚብርታዕን ሓበሬታ ኪወስዱ። እቲ ዝርርብ፡ ብዛዕባ ሓፈሻዊ ኮኅታት ተመሃራይ፡ ምስ መሓዙቱን ካልኣት ጉጅለታትን ዓበይትን ብኸመይ ይጉግዡ ኪጠቅስ ኣሎዎ።
- * ቤት ትምህርቲ፡ ንተመክሮ ወለድን ኣብ ምዕባል ፍልጠት ደቆም ንኺበርክቱ ዘሎዎም ተኸእሎታትን ኪደግፎ። ንጡፍ ተኸፋልነት ብወገን ወለዲ፡ ነቲ ቤት ትምህርቲ ብወገኑ ኪፍጽሞ ንዚግባእ ኣድላዩ ዝኹን ነገራት ንኺማልእ ጠለብ ኬቐርቡ ከምዚኸእሉ ይገብሮም።
- * መምህርን ተመሃራይን ወለድን፡ እቲ ተመሃራይ እንታይ ከምዚምሃር፡ ኣብ ቀጻሊ እንታይ ኪለማመድ ከምዘሎዎን ብወገን ቤት ትምህርቲ ድማ እቲ እዋናዊ ኪደፍኣሉ ዘሎዎ ነገራት ኣየናይ ከምዝኹንን

ምስምማዕ። ቤት-ውን ብኸመይ መንገዲ ኣብቲ መጽናዕቲ ኪሕግዙ ከምዚኸእሉ ኪረዳድኡ ይኸእሉ።

ውልቃዊ መደብ ምዕባል (IUP) ምስቲ ዝርርብ ምዕባል ኣተሓሕዝካ፡ መምህር ምስ ተመሃራይን ወለድን ከይኖም ነቲ ተመራይ ውልቀ-መደብ ምዕባል (IUP) ኬውጽእሉ ኣሎዎም።

* ትሕዝቶቲ ውልቀ-መደብ ምዕባል፡ ሓደ ዝተወሰነ መደብ መጽናዕቲ ከይድ፡ እቲ ተመሃራይ ክሳዕ እቲ ዚስዕብ ዝርርብ ምዕባል፡ ኪበጽሖ ዚኸእል ሸቶ ይኸውን። ብድሕሪዚ ካልእ ሓዲሽ ውልቀ-መደብ ምዕባል ብሓባር የውጽኡ።

* ውልቃዊ መደብ ምዕባል (IUP) ንነኣሽቱ ቁልዕ፡ ብቐዳምነት ኣብቲ መሰረታዊ ክእለት ማለት ምንባብ፡ ምጽሓፍን ምቕጻርን ዝተመርከቡ ይኸውን። እናዓበዩ ብዝኸዱ ድማ፡ እቲ ኣድህቦ ናብ ምዕባል ትምህርቲ ብዝተፈላለዩ ዓይነት ትምህርቲ ይኸውን።

በዞም ናይ ምዕባል መደባት እዚኣቶም፡ ቤት ትምህርትን ቤትን ናይ ነፍሲ ወከፍ ተመሃራይ ምዕባል ፍልጠት ብቐጻሊ ኪከታተሉዎ ይኸእሉ። ህቃን ናይዞም ብሓባር ዝተገብሩ ጻዕርታት፡ ተመሃሮ ነቲ ኣብ ቤት ትምህርቲ ኪብጻሑ ዘሎዎ ሸቶ ምእንቲ ኪበጽሑዎ ኢዩ።

ዝዳዕ ሓበሬታ ኣብ *Allmänna råd och kommentarer – Den individuella utvecklingsplanen* ዚብል መጽሓፍ ኪርከብ ይክኣል።

መሰል ንተርጓሚ መምህር፡ ብኸመይን ተሃሪቡ ኬረድእ ዚይኸእል እንተኸይዱ፡ ቤት ትምህርቲ ኣብ እዋን ዝርርብ ተርጓሚ ከምዚህሉ ይገብሮ። ቤት ትምህርቲ ምስ ቤት ርኽክብ ኣብ ዚገብረሉ ንተመሃራይ ከም ተርጓሚ ክትጥቀሙ ብፍጹም ኣይግባእን።

ወረቆት ምስክርን ርእይቶ ብጽሑፍን

አብ ናይ መባእታን ካልኣይ ደረጃን ስርዓት ትምህርቲ፡ መምህራን ብኸመይ ወረቆት ምስክር ከምዚህቡ መምርሒታት ኣሎ። ሓደ ተመሃራይ፡ ሓደ ዓይነት ምስክር ወረቆት ምእንቲ ኪውሃብ ደረጃ ፍልጠቱ ከመይ ኪኸውን ከምዘሎዎ ዚገልጽ ብሃገራዊ ደረጃ ዝተዳለወ መምዘኒ ኣሎ።

ምስክር ወረቆት መባእታዊ ቤት ትምህርቲ እዚ ዘስዕብ መስመዩ ይውሃቡ፡-

- * Godkänd (G) ጽቡቕ
- * Väl godkänd (VG) ኣዝዩ ጽቡቕ

* Mycket väl godkänd (MVG) ንኡድ

አብ መባእታ ትምህርቲ ብዝተፈላለዩ ዓይነታት ትምህርቲ ሸቶኡ ዝወቐዐ ተመሃራይ ቦቲ ወይ በዞም ዓይነታት ትምህርቲ እዚኣቶም ርእይቶ ብዛዕባ ምዕባል ፍልጠቱ ብጽሑፍ ኪረክብ መሰል ኣሎዎ። ኣብቲ ርእይቶ ከኣ፡ እቲ ቤት ትምህርቲ እንታይ ዓይነት ናይ ሓገዝ ስጉምቲ ከም ዚወሰደሉ ኪግለጽ ኣሎዎ።

* አብ ካልኣይ ደረጃ ትሩፍ (Icke godkänd) (IG) ዚብል ወረቆት ምስክር'ውን ይውሃብ ኢዩ።

ላቸባታትን (länkar) ስነ-ጽሑፍን

ላቸባታት ንበዓል ስልጣን ንምምዕባል ትምህርቲ
www.skolutveckling.se

MÅNGFALD OCH LIKVÄRDIGHET (ብዝሕን ማዕርነትን)

ኣብ ትሕቲ እዚ ኣርእስቲ'ዚ እዞም ዚሰዕቡ መርበባትን ካልኦትን ይርከቡዎ።

Nyanlända (ሓደስቲ እታዎት)

ንቤት ትምህርትን ንካልኦት ምስ ሓደስቲ እታዎት ቁልዑን መንእሰያትን ዚሰርሑን ሓጋዚ።

Idéskola för mångfald ንብዙሓት ዚሰማማዕ ቤት ትምህርቲ

ሓደ ሰኪዐታዊ ስርርዕ (nätverk) ናይ ንብዙሓት ዚምልከት ሕቶታት ከመይ ጌርካ ብዕቱብነት ከም እትሰርሕ ሓሳባት ኬማዕብላ ዚደልዩ ቅድመ ትምህርትን ትምህርትን።

Regeringsuppdrag (ዕማም መንግስቲ)

ላቸባታት ንናይ ምምዕባል ትምህርቲ መደብ ሓፋሽን 2006 (mångfaldsplan 2006) ካልኦትን - ዝሓሸ ውጽኢትን ዝወሓደ ፍልልይን - ንስራሕ ሓፋሽ መደብ ምውጻእ።

Utvecklingsdialoger (ክትዓት ምዕባል)

እዚ፡ ንኣብነት ዝርዝር ናይቶም ክፋል ናይቲ ብ2006-2007 ብመልክዕ ክትዕ ኪውህብ ዝተባህለ ሓገዝ ዚወስዱ 30 ዚኹኑ ኮሙናት ይርከቡ።

Tema Modersmål

ንኹሎም ኣብ መዋእለ ሕጻናትን ቤት ትምህርትን ዚሰርሑ ሓጋዚ። ሓደ "ናይ ቋንቋ ክፍሊ" ገለ 30 ዝኹና ቋንቋታት ዝሓቕፈ፡ መሰረታዊ ጭብጥታት ብዛዕባ ኣመሃህራ፡ ወረ፡ ክትዓት፡ ላቸባታት ንጸብጻባት ምርምር፡ ዕድመ ንኮርስታትን ኣኼባታትን ካልእን ከምኡውን ላቸባ ን፡-

Lexin – መዝገበ ቃላት ኣብ ዳታ (ብቋንቋታት ኣልባንያ፡ ዓረብ፡ ቦስኒያ፡ እንግሊዝ፡ ፊኒሽ፡ ግሪኽ፡ ክሮኣስያ፡ ሰርቢያ፡ ስጳኛ፡ ቱርኪን ሽወደን ድማ ምስ ድምጽ)

Lexin – Bild መዝገበ ቃላት ስእሊ፡ ዳርጋ 1700 ኣስማት ዝሓዘ፡ (ስእልን ድምጽን ጽሑፍን ብሽወደን ዘሎዎ። ናብ ብዙሓት ቋንቋታት ይትርጎም ኣሎ።)

Lexin – Film መዝገበ ቃላት ፊልም / 370 ግሲታት ዝሓዘ (ድምጺ ሽወደን ዘሎዎ ሓጺር ፊልም)

KUNSKAP OCH BEDÖMNING

ኣብ ትሕቲ እዚ ኣርእስቲ'ዚ እዞም ዚሰዕቡ ገለ ካብቶም ኣብኡ ዘለዉ ኢዮም፡

Bedömning och betyg

Individuella utvecklingsplaner

Läs och skriv

Matematik, naturvetenskap och teknik

Skolbibliotek

Språk

መጻሕፍትን መንሹራትን

እዞም ጸብጻባትን መንሹራትን እዚሓቶም ብ www.skolutveckling.se/publikationer ኣቢልካ ኪንቡቡ፡

ኪጽዓን ወይ ከኣ ኪግዛኡ ይኸእሉ።

Två språk eller flera? Råd till flerspråkiga familjer (ክልተ ቋንቋዶ ዝያዳ? ምኽሪ ንብዝሓ-ቋንቋ ዘሎዎም ስድራ-ቤታት፡)

(28 ገጻት) ብቋንቋታት ሽወደን፡ ኣልባንያ፡ ዓረብ፡ ቦስኒያ፡ እንግሊዝ፡ ፊኒሽ፡ ሰሜን ኩርዲ፡ ሮማኒ፡ ኣርሊን ሎቫራን፡ ፋርሳ፡ ፖሊን፡ ፋስያ፡ ሶማልያ፡ ስጳኛ፡ ትግርኛ፡ ታይባንድን ቱርኪን ኣሎ። ኣብዚ፡ ወለዲ ኣብ ገዛእ ስድራ ቤቶም

ብዛዕባ ቋንቋ እንታይ ኪገብሩ ከምዘሎዎምን ንደቆም ኣብ ምምዕባል ፍልጠቶም ብኸመይ ኪሕግዙዎም ከምዚኸእሉን ንዘሎዎም ሕቶታት መልሲ ይረኽቡ።

Komma till tals Flerspråkiga barn i förskolan, 2004 (ንእሽቶ ቅርጺ፡ 60 ገጻት) ዕላማ ናይዚ ጽሑፍ፡ ብዝሓ-ቋንቋነት ንእሽቲ ቁልዑ ብኸመይ ኪድገፍን ኪተባባዕን ከምዚኸእል ዝያዳ ፍልጠት ንምሃብዮ።

Vid sidan av eller mitt i? 2005 (70 ገጻት)

ንድሒሮም ዝኣተዉ ተመሃሮ ኬወውቶም ዚኸእል ረጅሒታት ዜለልዩ፡ ኣብ ገዛእ መስርሓቶም ድማ ንቐጻሊ ኪሓስቡሉ ዘሎዎም ሕቶታት ዜልዕሉ ኮሙናትን ኣብያተ ትምህርትን ዜገልግል ጽሑፍ።

MATERIAL FRÅN SKOLVERKET

እዚ ጽሑፍዚ ብ www.skolverket.se ኣቢልካ ኪንቡቡ፡ ኪጽዓን ወይ ከኣ ኪግዛእ ይኸእል።

KURSPLANER OCH BETYGSKRITERIER I GRUND- OCH GYMNASIESKOLAN

Flera språk – fler möjligheter, 2002

(304 ገጻት) ብመንግስቲ ብዘተሞህቦ ዕማም መሰረት፡ ሃገራዊ ወኪል ትምህርቲ ንሓገዝ ቋንቋ ኣደ ኣብ ቅድመ ትምህርትን፡ ንትምህርቲ ቋንቋን ኣደን ዳህሲሱዎ። እዚ ጸብጻብዚ ኣብ ልዕሊ ትምህርቲ ቋንቋ ኣደ ዘሎ ኣረኣኢያን ምትሕውቀስን፡ ጽማቕ ሽወደናዊ ምርምራት ብዛዕባ ትምህርቲ ቋንቋ

ኣደ፡ ሰለስተ ዓሰርተታት ዓመታት ቋንቋ ኣደን - ሓገዝ ቋንቋ ኣደ ኣብ ቅድመ-ትምህርትን ዚብል ጥብቆታትውን ኣሎዎ።

Flera språk – fler möjligheter, 2003 (16 ገጻት) ሓጺር ሕታም ናይዚ ላዕለዋይ ጸብጻብ። ብቋንቋ እንግሊዝውን ኣሎ።

Språket lyfter – lärarhandledning,

2002 (27 ገጻት) ንቅድሚ 6ይ ዓመት ቋንቋ ኣደ፡ ሰለስተ ዓሰርተታት ዓመታት ቋንቋ ኣደን - ሓገዝ ቋንቋ ኣደ ኣብ ቅድመ-ትምህርትን ዚብል ጥብቆታትውን ኣሎዎ።

Språket lyfter – observationschema, 2002 (3 ገጻት) ንዝኸውን ቋንቋ ክትጥቀመሉ እንግሊዝውን ኣሎ።

Allmänna råd och kommentarer Den

Individuella utvecklingsplanen, 2005. ናይ ሃገራዊ ወኪል ትምህርቲ ምኽርን ርእይቶታትን

ብዛዕባ ስራሓት ምስራት ውልቃዊ መማዕበሊ መደባት ንኸሎም ተመሃሮ።

ሽወደን፡ ብዝሐ-ቋንቋ ዘሎዎም ሰባት የድልዩዎ ኢዮም

Rösta på!

ብዙሓት ቋንቋታት ብዙስ ተኸእሎታት ይህቡ!
ብጃንቋ ጌርና ባህልታትናን ገምጋማቶምን ንገልጽ።
ቋንቋ ርእሰ ኣክብሮት ይህበና። ቋንቋ ፍልጠት ይሰከም፤
መሰረት መራኸቢ ምስ ካልእት ሰባት ከእ ኢዩ።
ንክንሓሰብ፡ ክንሓልም፡ ሕቶ ከንቕርብ፡ ግድል ክንፈትሕ
ቋንቋ የድልየና።

MYNDIGHETEN FÖR
SKOLUTVECKLING